

بررسی کیفیت زندگی و عوامل مرتبط با آن در زنان مبتلا به ایدز شهر تهران

دکتر اورزولا ویزه*، شهرام مرادی**

چکیده:

ایدز بیماری مهلکی است که تأثیر عمیقی بر زندگی مبتلایان به این بیماری می‌گذارد. پژوهش حاضر طرح‌ریزی شده است تا به بررسی کیفیت زندگی در زنان مبتلا به این بیماری در شهر تهران بپردازد. این مطالعه از نوع توصیفی و پیمایشی و بر روی ۱۱۲ بیمار زن ایدزی انجام گرفت. از پرسشنامه کیفیت زندگی چند بعدی مربوط به بیماران ایدزی (MQoL-HIV) جهت ارزیابی کیفیت زندگی در زنان مبتلا به بیماری ایدز و از پرسشنامه‌های نگرش‌های مذهبی، رضایت زناشویی انریچ، GHQ، تجارب زندگی (LES) جهت شناخت عوامل مرتبط با کیفیت زندگی استفاده شد. نتایج نشان داد که ۱۷٪ این زنان دارای کیفیت زندگی خیلی پایین، ۵۱/۸٪ دارای کیفیت زندگی پایین و ۳۱/۲٪ دارای کیفیت زندگی متوسط بودند. علاوه بر این، مشخص گردید که کیفیت زندگی در زنان مبتلا به ایدز برحسب طول مدت ابتلا، وضعیت روانی، استرس‌های محیطی، اعتقادات مذهبی و رضایت زناشویی دارای رابطه معنادار می‌باشند، اما برحسب نحوه ابتلا و سن دارای رابطه معنادار نمی‌باشد.

کلیدواژه‌ها: ایدز، زنان، کیفیت زندگی

* عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

** کارشناس ارشد روان‌شناس بالینی

✉ نویسنده مسئول: تهران - اوین - دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده ادبیات و علوم انسانی - گروه زبان آلمانی

تلفن: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۴۴۵

پست الکترونیک: ursalawiese@yahoo.com

بررسی ارتباط میان رفتار جنسی و طرحواره‌های نقش جنسیتی در دو گروه از دانشجویان متأهل: مقایسه رفتار جنسی زنان و مردان در خانواده

دکتر اکرم خمسه‌ای*

چکیده:

رفتار جنسی جنبه مهمی از کیفیت زندگی زناشویی است. افراد رفتار جنسی خود را در متن یک نظام جنسیتی شکل می‌دهند. آن‌ها طرحواره‌های نقش جنسیتی خود را به‌عنوان مجموعه‌ای از کلیشه‌های فرهنگی مشترک که بر رفتار جنسی آن‌ها تأثیر می‌گذارد کسب می‌کنند. هدف این مطالعه مقایسه رفتار جنسی و چگونگی تأثیرپذیری آن از طرحواره‌های نقش جنسیتی در دو گروه از دانشجویان متأهل است. این مطالعه، مطالعه‌ای توصیفی و تحلیلی است و آزمودنی‌های مورد مطالعه را ۶۰ دانشجوی متأهل (۳۰ دانشجوی زن و ۳۰ دانشجوی مرد) تشکیل داده‌اند که با روش تصادفی ساده از میان کلیه دانشجویان متأهل در خوابگاه دو دانشگاه انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش عبارتند از: آزمون نقش جنسی بم، آزمون تجارب شخصی و پرسشنامه اطلاعات فردی. یافته‌های حاصل براساس آزمون‌های آماری t و مجذور کا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد که تفاوت معنی‌داری از لحاظ نمره کلی در رفتار جنسی بین دانشجویان مرد و زن وجود ندارد ($t=0/45, df=58, p<0/05$). اما در برخی از زمینه‌های اختصاصی‌تر مثل ارگاسم ($p<0/05, df=1, p=17/97$) وجود دارد. یافته‌ها همچنین حاکی از این است که طرحواره‌های نقش جنسیتی در زنان (نه در مردان) بر رضایت‌مندی از رفتار جنسی تأثیر دارد ($\chi^2 = 8/28, df=3, p<0/05$). نتایج بر اساس یک مدل جدید درباره رفتار جنسی زنان مورد بحث قرار گرفته است.

کلیدواژه‌ها: رفتار جنسی، طرحواره‌های نقش جنسیتی، رضایت‌مندی از رفتار جنسی، کلیشه‌های فرهنگی.

* استادیار دانشگاه الزهراء

نویسنده مسئول: تهران - خیابان ونک - دانشگاه الزهراء - پژوهشکده زنان

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۴۹۸۰۹

دورنما: ۰۲۱-۸۸۰۴۹۸۰۹

پست الکترونیک: akramkhamseh@yahoo.com

تأثیر نوبت‌کاری بر رضامندی زناشویی پرستاران*

محمود حیدری**، سوسن حسین‌پور***

چکیده:

پژوهش حاضر به منظور بررسی تأثیر نوبت‌کاری بر رضامندی زناشویی پرستاران زن و متغیرهای پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی آنان اجرا گردید. روش پژوهش از نوع علی-مقایسه‌ای است که نمونه آماری آن به‌طور مساوی از بین پرستاران شاغل در نوبت شب و پرستاران روزکار از ۶ بیمارستان، شامل ۲ بیمارستان دانشگاهی، ۲ بیمارستان خصوصی و ۲ بیمارستان نظامی، به روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب شدند و رضامندی زناشویی ۱۰ نفر از پرستاران شاغل در نوبت شب و ۱۰ نفر از پرستاران شاغل در نوبت روز هر یک از بیمارستان‌ها شامل ۱۲۰ پرستار زن با پرسشنامه ۱۱۵ ماده‌ای «انریچ» مورد اندازه‌گیری قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده با روش‌های آماری t برای گروه‌های مستقل و تحلیل مسیر مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که در دو مؤلفه «روابط جنسی» و «نظارت مالی» در سطح معناداری ۰/۰۲ زنان پرستار شب‌کار به‌طور میانگین پایین‌تر هستند. نتایج نشان‌دهنده این است که افراد در گذار زمان با این پدیده منطبق شده‌اند و اکنون نوبت‌کاری تأثیرات خود را در مواردی که نیاز بیشتری به نزدیکی فیزیکی همسران است، می‌گذارد. تحلیل مسیر نشان داد که نوبت‌کاری دارای اثر مستقیم با ضریب ۰/۰۹ و اثر غیرمستقیم از طریق «ارتباط» و تأثیر آن بر «رابطه جنسی» و «نظارت مالی» برابر با ۰/۰۸ است که در نتیجه اثرات مستقیم و غیرمستقیم نوبت‌کاری بر رضایت زناشویی ۰/۱۷ است. این نتایج لزوم بررسی آموزش نوبت‌کاران در زمینه روش‌های مدیریت زمان بر کاهش تأثیرات منفی نوبت‌کاری را نشان می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: رضایت زناشویی، پرستاران، نوبت‌کاری

* این طرح براساس قرارداد شماره ۶۰۰/۲۸۲۵ مورخ ۸۴/۸/۴ معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه شهید بهشتی انجام شده است.

** عضو هیأت علمی گروه روان‌شناسی و پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

*** کارشناس پرستاری

✉ نویسنده مسئول: تهران - اوین - دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی - گروه روان‌شناسی

تلفن: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۴۰۰

دورنما: ۰۲۱-۲۲۴۳۱۶۸۸

پست الکترونیک: m-heydari@sbu.ac.ir

نقش تحصیلات والدین در خودآزمایی دختران و پسران نوجوان

دکتر کارینه طهماسیان*[✉]، دکتر لادن فتی**

چکیده:

هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش تحصیلات والدین بر خودآزمایی^۱ اجتماعی، تحصیلی، هیجانی و جسمانی دختران و پسران نوجوان است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه و پیش‌دانشگاهی شهر تهران در سال تحصیلی ۸۴ - ۱۳۸۳ است. نمونه پژوهش شامل ۹۴۶ نفر (۴۷۱ دختر و ۴۷۵ پسر) از شمال، جنوب، مرکز، شرق و غرب تهران می‌باشد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه ویژگی‌های دموگرافیک، پرسشنامه خودآزمایی کودکان و نوجوانان و پرسشنامه خودآزمایی جسمانی نوجوانان بود. داده‌های حاصل از این پژوهش با روش تحلیل واریانس چندمتغیره و آزمون تعقیبی توکی مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که نقش تحصیلات پدر و مادر بر حیطه‌های مختلف خودآزمایی دختران معنی‌دار است و تفاوت معنی‌داری بین خودآزمایی اجتماعی، تحصیلی، هیجانی، جسمانی دختران دارای والدین کم‌سواد و باسواد (از دیپلم به بالا) وجود دارد. اما این موضوع در مورد پسران صدق نمی‌کند بدین معنی که نقش تحصیلات پدر و مادر بر حیطه‌های مختلف خودآزمایی پسران معنی‌دار نیست.

کلیدواژه‌ها: خودآزمایی، تحصیلات والدین، نوجوانان

*استادیار پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

**استادیار انستیتو روان‌پزشکی تهران و دانشگاه علوم پزشکی ایران

✉ نویسنده مسئول: تهران - اوین - دانشگاه شهید بهشتی - پژوهشکده خانواده

تلفن: ۰۲۱-۲۲۴۳۱۸۱۴

دورنما: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۳۶۸

پست الکترونیک: karineh_438@yahoo.com

بررسی تأثیر آموزش شناختی - رفتاری زوجین در کاهش گرایش به مواد بيماران وابسته به مواد مخدر ترياکي در شهر اصفهان

عاطفه ترکي*، دکتر مریم فاتحي زاده**، دکتر مهرداد صالحی***

چکیده:

پژوهش حاضر، تأثیر آموزش شناختی - رفتاری زوجین در کاهش گرایش به مواد مخدر در بيماران وابسته به مواد مخدر ترياکي را مورد بررسی قرار می‌دهد. برای انجام این پژوهش از بین معتادانی که به بخش ترک اعتیاد بيمارستان نور اصفهان مراجعه کردند، تعداد ۳۰ زوج (زن و شوهر) به‌طور تصادفی به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شده، به‌صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل (در هر گروه ۱۵ زوج) تقسیم شدند. آن‌گاه آموزش شناختی - رفتاری زوجین در طی هشت جلسه (دو ساعته) هفته‌ای یک جلسه بر روی گروه آزمایش اجرا شد ولی گروه کنترل آموزش خاصی در این زمینه دریافت نکرد. ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه گرایش به مصرف مواد بود که بر روی دو گروه به‌عنوان پیش‌آزمون اجرا و در نهایت از هر دو گروه پس‌آزمون گرفته شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد. یافته‌ها بیانگر این بود که میانگین نمرات دو گروه دارای تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0/05$ می‌باشد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که آموزش شناختی - رفتاری زوجین توانسته در کاهش گرایش به مواد مخدر ترياکي در افراد گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل مؤثر واقع شود.

کلیدواژه‌ها: آموزش شناختی - رفتاری زوجین، گرایش به مواد مخدر، معتاد، اعتیاد.

* کارشناس ارشد مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان

** استادیار گروه مشاوره دانشگاه اصفهان

*** استادیار دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

✉ نویسنده مسئول: اصفهان - خیابان هزار جریب - دانشگاه اصفهان - دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی - گروه مشاوره

تلفن: ۰۳۱۱-۲۲۲۴۶۰۰

دورنما: ۰۳۱۱-۲۲۲۹۶۴۴

پست الکترونیک: atefeh_torki@yahoo.com

بررسی اثربخشی گروه‌درمانی به شیوه تحلیل تبادلی بر رضایت زناشویی

هاجر ترکان*[✉]، دکتر مهرداد کلانتری**، دکتر حسین مولوی***

چکیده:

هدف این پژوهش بررسی اثربخشی گروه‌درمانی به شیوه تحلیل تبادلی بر رضایت زناشویی زوج‌ها بود. جامعه آماری این پژوهش متشکل از کلیه زوج‌های مراجعه‌کننده به کلینیک‌ها و مراکز خدمات روان‌شناختی و مشاوره سطح شهر اصفهان جهت دریافت کمک‌های تخصصی در زمینه مسائل زناشویی بود. با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای، ابتدا ۴ مرکز خدمات روان‌شناختی انتخاب گردید، سپس تعداد ۱۶ زوج به‌طور تصادفی از میان مراجعه‌کنندگان به این مراکز انتخاب و به شیوه تصادفی در دو گروه آزمایشی و گواه گمارده شدند. در نهایت پس از ریزش اولیه، هر یک از گروه‌ها متشکل از ۶ زوج بود. گروه آزمایشی تحت ۸ جلسه ۲ ساعته درمان به شیوه تحلیل تبادلی قرار گرفت؛ گروه گواه هیچ‌گونه درمانی دریافت نکرد. ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش دو پرسشنامه «شاخص رضایت زناشویی» و «مقیاس سازگاری دوفری» بود. بر اساس نتایج بدست آمده، رضایت زناشویی مردان، زنان و به‌طور کلی زوج‌های گروه آزمایشی به‌طور معنی‌داری نسبت به گروه گواه در مرحله پس-آزمون و پی‌گیری افزایش نشان داد ($P < 0/05$).

کلیدواژه‌ها: گروه‌درمانی، تحلیل تبادلی، رضایت زناشویی

* دانشجوی دکتری روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

** استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

*** استاد گروه روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

✉ نویسنده مسئول: اصفهان - خیابان هزار جریب - دانشگاه اصفهان - دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی گروه روان‌شناسی

تلفن: ۰۳۱۱-۷۹۳۲۵۰

دورنما: ۰۳۱۱-۶۶۸۳۱۰۷

پست الکترونیک: ht_17f@yahoo.com

Quality of life and related factors in the women with HIV in Tehran

U. Wiese^{✉}, Ph.D., S. Moradi^{**}*

M. D. in Gynecologist*

M. S. in Clinical Psychology^{**}

The goal of this study was to investigate the quality of life and related indices in women with HIV in Tehran. 112 women with HIV were selected from hospitals and other institutes. Information were collected using MQoL-HIV, religious attitudes, Erich's marital satisfaction, GHQ, LES scales and demographic questionnaire.

Results showed that 17% of the women had a very low quality of life, 51.8% were low on quality of life, and 31.2% showed moderate quality of life. There are significant relations between quality of life and duration of infection, mental status, environmental stressors, religious beliefs, and marital satisfaction. In addition significant correlations between type of infection and age with quality of life were found.

KeyWords: Quality of life, Women, HIV.

[✉]Corresponding author: Urzola Wiese, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
Tel: +9821-29902445
Email: ursalawiese@yahoo.com

A study on the sexual behavior and gender role stereotypes of the married college students in Iran: comparing sexual behavior of female and male students in the family

A. Khamseh[✉], Ph.D;*

Women Research Center, Alzahra University, Tehran, Iran

Sexual behavior is an important aspect of the quality of marital life. Individuals develop their sexual behavior in the context of a gender construction. They acquire gender role stereotypes as a set of shared cultural clichés which in turn shape their sexuality.

The aim of the present study is to compare the sexual behaviors of married college students in relationship with gender role stereotypes.

Sixty married college students (30 females) were randomly selected from two universities in Tehran. Three self-rating instruments were used: 1) Bem sex role Inventory, 2) Personalexperiences Questionnaire and 3) general demographic questionnaire.

Results revealed no significant differences between female and male students in total score of sexual behaviors ($t= 0.45$, $df=58$, $p<0.65$). But, there are significant differences genders regarding orgasm, ($\chi^2=17.97$, $df = 1$, $p<.05$), and hurt by spouse, ($\chi^2 = 14.96$, $df = 1$, $p<.05$). Findings also reveal that gender role stereotypes only in women, and not in men, influence sexual satisfaction ($\chi^2=8.28$, $df=3$, $p<.05$). Results have been discussed based on a new model of sexuality.

Keywords: Sexual behavior, gender role stereotypes, cultural clichés, sexual satisfaction.

[✉]Corresponding author: Akram khamseh, Women Research Center, Alzahra University, Tehran, Iran

Tel: +9821-88049809

Fax: +9821-88049809

Email: akramkhamseh@yahoo.com

The effects of shift work on marital satisfaction of female nurses

M. Heidari^{*✉}, *Msc.*; *S. Hossainpoor, RN*

* Psychology Department, Shahid Beheshti University, Tehran Iran.

The aim of the present study was to investigate the effects of shift work on marital satisfaction of female nurses and its predictor variables. A randomly selected sample from 6 different hospitals, from both day and night shift, were given ENRICH questionnaire to measure marital satisfaction. T-tests revealed that night shift nurses are significantly lower than day shift ones on two variables namely "Sexual relationships" and "Financial management" ($p < 0.02$), but not on marital satisfaction subscale. Based on path analysis method, it was found that shift work has direct effect (0.09) and indirect effect through "Communication" on "Sexual relationship" and "Financial management" (0.08). In total, shift work accounted for 0.17 of variance of marital satisfaction.

These results indicate that participants are likely to be adapted to night shift work over the time, and at the time of the study it seems that shift work might only had affected those aspects of marital satisfaction which demand more physical closeness such as sexual relationship. It seems that educating shift workers on time management and conflict resolution could help them to control the discussed interferences more effectively.

✉ Corresponding author: Mahmood Heidari, Department of psychology & Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
Tel: +9821-29902400
Fax: +9821-22431688
Email: m-heydari@sbu.ac.ir

The role of parent's education in girls' and boys' self-efficacy

*K. Tahmassian**[✉], *Ph.D.*; *L. Fatta*, *Ph.D.***

*Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

**Tehran Institute of Psychiatry, Iran Medical Science University, Tehran, Iran

The present study examines the role of parents' education in their children social, academic, emotional, and physical self-efficacy. The selected sample was 946 high school students (471 girls) from north, south, west, east and centre of Tehran. The schools were selected randomly. Participants completed Children's Self-Efficacy Questionnaire (SEQ-C) and Physical Self-Efficacy Questionnaire. Analysis of variance followed by Post Hoc was carried out. Results showed that parents' education have significant role in girls' social, academic, emotional and physical self-efficacy but no significant role in boys' self-efficacy.

KeyWords: Self-efficacy, adolescence, parent education

[✉]Corresponding author: Karineh Tahmasian, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
Tel: +9821-22431814
Fax: +9821-29902368
Email: karineh_438@yahoo.com

A study on effectiveness of cognitive-behavioral education of couples to decrease tendency to narcotic substances among patients dependent on opium

*A. Toriki**[✉], *MA.*; *M. Fatehizadeh, Ph.D.*** , *M. Salehi, Ph.D.***

*School of Education and Psychology, Isfahan University, Isfahan, Iran.

**Faculty of Medicine, Isfahan Medical Sciences University, Isfahan, Iran.

This research investigate the effectiveness of cognitive- behavioral education of couples on decreasing tendency to narcotic substances in dependent patients to opium. A sample of 30 couples, (one or both addicted) referred to addiction withdrawal ward of Noor hospital, were randomly assigned to the experimental and control groups (15 couples in each group). Experimental group received eight sessions of cognitive-behavioral education and control group received no specific education. Tendency to consumption of substances was assessed using a questionnaire that both groups completed before and after program. Results of ANCOVA revealed that mean scores of groups were significantly different ($p=0.04$). Therefore, it is suggested that cognitive-behavioral education of couples decreased tendency to opium in the experimental group compared with the control group.

Keywords: cognitive-behavioral education of couples, tendency to narcotic substances, addict, addiction.

[✉]Corresponding author: Atefeh Toriki, Department of psychology Isfahan University, Isfahan Iran.

Tel: +98311-2224600

Fax: +98311-22296444

Email: atefeh_torki@yahoo.com

The efficacy of transactional analysis group therapy in marital satisfaction

H. Torkan^{✉}, Msc.; M. Kalantari, PhD. *; H. Molavi, PhD. **

*Psychology Dept., Isfahan University, Isfahan, Iran

The purpose of this study was to investigate the efficacy of Transactional Analysis group therapy in marital satisfaction of couples. The population of the study was all the couples referred to the clinics and psychological centers in Isfahan, demanding professional services for their marital problems. Four centers were randomly selected. From the list of couples registered for receiving psychological services, 16 couples were randomly selected and assigned to the experimental and control groups. After the drop out, 6 couples took part as the experimental and 6 couples as the control group. Experimental group received 8 sessions of TA. "Index of Marital Satisfaction" and "Dyadic Adjustment Scale" were used as pretest, posttest and follow up measures. The results of analyses of covariance showed that the experimental group was significantly higher on marital satisfaction both in the post-test and the follow-up relative to the control group ($P < 0.05$).

Keywords: group therapy, Transactional Analysis, marital satisfaction

[✉]Corresponding author: Hajar Torkan, Department of psychology, Isfahan University, Isfahan, Iran.
Tel: +98311-7932500
Fax: +98311-6683107
Email: ht-17f@yahoo.com